

MARCELO LÓPEZ PINTO: BREU BIOGRAFIA POLÍTICA.

El darrer dia 20 de febrer el nostre amic i company Marcelo va morir de resultes de complicacions associades a una malaltia coronària.

Marcelo va néixer el 1939 a la Barcelona acabada de vèncer i ocupar pels franquistes, fill d'immigrants castellans, i es crià pels volts del Portal Nou, a Ciutat Vella. Ben jove es posà a treballar, iniciant un llarg periple per un seguit de fàbriques i indústries del cinturó industrial barceloní. La seva experiència com a treballador explotat, el seu sentit per la justícia, la seva passió per la lectura, anaren conformant durant la seva joventut un rebuig frontal no només a l'opressió política que representava el règim franquista, sinó a l'evident arrel d'aquest, el sistema capitalista. En aquells anys 60, on el moviment obrer barceloní es reconstruí com a tal després del dur cop de la derrota, Marcelo va descobrir el marxisme i va assumir un compromís en la lluita per l'alliberament de la classe obrera; clau en aquesta evolució va ser la seva coneixença de José Antonio Díaz en l'empresa Feudor, d'on ambdós foren acomiadats després d'una important vaga el 1970.

El moviment obrer de l'àrea barcelonina en aquell moment estava immers en la lluita per la configuració de, i l'hegemonia dins, Comissions Obreres. Fou el PSUC qui triomfà, convertint aquelles primeres "comissions obreres" en el seu vehicle dins del món industrial

barceloní, però sorgiren diverses oposicions; una d'elles, de tendències autònomes, es conformà al voltant de les Plataformas de Comisiones Obreras, creades per Díaz i Manolo Murcia, i Marcelo aviat s'integrà en aquest corrent, establint una col·laboració estreta també amb Ernest Núñez i convertint-se en un element molt actiu a partir de finals de la dècada. En aquella època començà a utilitzar dos pseudònims que no abandonà en tota la seva vida militant: "el Rubio" i "Anselmo".

D'aquesta manera, el 1970 fou un dels quatre delegats que viatjaren a Itàlia, en representació de Plataformas, al congrés de Lotta Continua; altres dos delegats foren Xavier Garriga i Oriol Solé (que és qui havia contactat amb els italians), futurs membres del MIL-GAC. En aquell congrés, Marcelo intervingué com a representant de Plataformas per tal de respondre una intervenció de Jordi Borja, llavors dirigent de Bandera Roja. Aquest viatge a Itàlia fou especialment important perquè fou llavors que s'inicià una estreta col·laboració i influència mútua entre Marcelo i membres del que s'estava configurant com a "1000" - especialment Oriol Solé i Santi Soler- que menaria Marcelo en pocs anys, d'una banda, al trencament amb Díaz i, de l'altra, a la seva integració en el projecte d'edicions del MIL-GAC. Així, per exemple, poc després d'aquest viatge a Itàlia, Marcelo feu circular dins de Plataformas diversos texts sobre marxisme, kautskisme, leninisme i la Revolució Russa escrits per membres de La Vieille Taupe i que havien estat traduïts principalment per Santi Soler i, sobretot, Marcelo formà part dels autors del *Diccionario del militante obrero*, treball d'inspiració marxista fruit de la col·laboració entre la direcció de Plataformas i el nucli que conformaria el MIL-GAC, que fou imprès l'agost del mateix any 1970 per Oriol Solé ("Equipo Exterior de Nuestra Clase") a Tolosa de Llenguadoc. A més, Marcelo col·laborà mesos més tard amb Oriol Solé per al pas clandestí de literatura i també viatjà a París amb la seva companya i amb Núñez per contactar amb el grup al voltant de la llibreria La Vieille Taupe.

El *Diccionario* significà un pas endavant en la tasca propagandística de Plataformas, que fins llavors havia editat bàsicament butlletins (*¿Qué hacer?*, *Nuestra clase* i *Boletín : Plataformas de Comisiones Obreras*) i inaugurà un seguit de textos monogràfics gràcies en part a la maquinaria aconseguida per les expropiacions del "1000". En aquesta tasca editorial Marcelo s'hi dedicà no només tècnicament (edició i distribució), sinó també en la

seva elaboració, com per exemple en els fullets *Cómo luchar contra los cronometrajes* (Marcelo, aprofitant la seva experiència com a encarregat del cronometratge en la seva fàbrica, recordà que el cronometratge era "el arma principal que poseen los capitalistas para controlar nuestra producción", i assenyalà la necessitat d'inserir la lluita contra primes i cronometratges en una lluita general contra el capitalisme) i *El trabajo* (resum divulgatiu de la concepció marxista del treball, la plusvàlua, i la necessitat de la destrucció revolucionària del sistema capitalista). Molts d'aquests fullets foren apropiats i reeditats pocs anys després per l'escissió liderada per Díaz i Murcia, els Grupos Obreros Autónomos (GOA), grup al qual Marcelo no pertanyé mai. Mesos més tard, el setembre del 1971, Marcelo va ser el principal impulsor del butlletí *Caballo loco : boletín obrero de Bultaco*, fàbrica en la qual treballava en aquell moment.

En aquesta època, Plataformas va patir una intensa lluita interna, que desembocà en una escissió que es conformà com a GOA, dirigits per Díaz i Murcia (anys més tard, Marcelo elaborà una *Valoración del proceso de Plataformas*). Ni Marcelo ni Núñez s'uniren a aquesta formació i, després d'un brevíssim pas per l'ORT (grup que acabà en el maoïsme) decidiren continuar la seva intervenció per un marxisme pro-autonomia obrera reforçant els lligams amb els membres del "1000", ajudant així a trencar l'aïllament d'aquests militants amb els nuclis obrers un cop Díaz i Murcia havien rebutjat col·laborar amb ells. La ruptura política amb Díaz fou dolorosa per a en Marcelo, perquè comportà també la ruptura personal, que Marcelo sempre lamentà.

A partir de l'hivern del 1971-1972, la relació amb Santi Soler s'enfortí i propicià que tant Marcelo com Núñez fossin elements claus en el projecte de "Biblioteca" (les futures Ediciones Mayo 37) del nou nat MIL, projecte editorial que era un dels dos elements claus - juntament amb l'"agitació armada"- de l'estratègia d'aquest grup. Tant Marcelo com Núñez deixaren clar que no intervindrien en la preparació i execució de les accions armades, sinó que seguirien la seva tasca dins del món del treball; és per això que consideraven tant important la difusió massiva de texts revolucionaris marxistes que el MIL estava disposat a endegar. Malgrat aquesta separació de tasques, però, sí existí el lògic suport solidari, com quan Marcelo va amagar durant tres dies a casa seva a Oriol i Jordi Solé, Jann Marc Rouillan i Jean-Claude Torres després d'un atracament el juliol del 1972.

El primer semestre del 1973, doncs, fou dedicat sobretot per Marcelo en la preparació d'un nombre força alt de fullets destinats a les Edicions Mayo 37, moment que coincidí amb una intensificació de l'activitat expropiadora del MIL-GAC i a l'aparició d'una orientació més anarquista en la majoria del sector armat, el qual es dotà -sense el coneixement de la resta del grup- d'un òrgan propi, *Conspiración Internacional Anarquista (CIA)*. L'aparició del primer número d'aquesta revista inaugurarà un període de greu crisi interna durant la primavera i estiu d'aquell any, que només es resolgué amb l'autodissolució del grup en el mes d'agost. En tota aquesta crisi, Marcelo recolzà la posició defensada per Santi Soler en el sentit de separar el projecte editorial de l'armat, i de crítica de la deriva anarquista de part del grup.

Al mes següent de l'autodissolució, la majoria de membres del MIL-GAC foren detinguts, amb el resultat final dels assassinats de Salvador Puig Antich el 1974 i d'Oriol Solé el 1976. Marcelo sempre atribuï a la sort el fet que ell no fos detingut aquell setembre, i marxà una temporada de casa seva en quant s'assabentà de la detenció de Santi Soler (la qual propicià la de Garriga i Puig Antich dies després); de fet, el seu domicili fou visitat al menys un cop per la policia mentre ell fou fora, i Marcelo sempre es preguntà el motiu de que la policia no tornés a indagar.

Amb la repressió, Marcelo passà per un període de semiclandestinitat que comportà també aïllament polític i que s'ajuntà a una etapa difícil a nivell laboral, ja que figurava en les llistes negres i li fou difícil trobar feina, o conservar aquesta quan la trobava. Aconseguí sortir endavant escrivint col·laboracions i petits llibres, com *La URSS* per a la col·lecció "En 25.000 palabras" de l'editorial Bruguera, aparegut l'abril del 1975 sota l'enginyós -i tanmateix transparent- pseudònim de "Carmelo L. Ponti".

Després de la mort de Franco, amb l'esclat del moviment polític i social, Marcelo tornà a contactar amb vells companys de les antigues Plataformes (alguns del quals, com Quim Sirera, començaven el projecte d'*Etcétera*) per tal de tornar a la palestra, amb la publicació l'agost del 1976 d'*El sindicalismo*, d'Anton Pannekoek. La problemàtica tractada en aquest text es troba en el centre de la que fou una de les preocupacions fonamentals de Marcelo: quina organització li calia a la classe obrera. Havia estat precisament el rebuig tant a partits com a sindicats un dels punts de la seva coincidència amb l'equip de les Edicions Mayo

37, ja que el MIL-GAC propugnava en canvi l'"organització de classe" (Núñez inclús havia escrit el fullet *Sobre la organización de clase : Barcelona 1973*, que edità Ediciones Mayo 37 el 1974). Amb la publicació del text de Pannekoek, Marcelo confirmava el seu rebuig al sindicalisme i s'allunyava, doncs, de la majoria dels antics militants pro-autonomia obrera que, en aquell mateix moment, havien passat a l'anarcosindicalisme i s'integraven en el procés de reconstrucció de la CNT.

Fou aquest rebuig del sindicalisme, doncs, un dels principals punts de trobada de Marcelo amb Fomento Obrero Revolucionario (FOR) en aquell 1976: Marcelo i Núñez havien redactat un full volant dirigit especialment als treballadors de SEAT on es denunciava el corporativisme i es propugnava la unió del conjunt de la classe obrera por sobre de les corporacions i les fronteres. Aquest full volant arribà a una militant de FOR, Neus Izquierdo Gil, infermera de l'Hospital de la Vall d'Hebron, la qual contactà amb Marcelo i Núñez mitjançant companys de l'assemblea de l'hospital. Les trobades se succeïren i posteriorment les converses s'ampliaren amb Jaime Fernández Rodríguez, militant de FOR (i antic militant de l'ICE i del POUM) exiliat a França; l'alta coincidència que s'establí possibilità que s'acordés la celebració d'unes assemblees que prepararen Marcelo i Núñez i en les quals Jaime Fernández hi participà.

Al terme d'aquelles converses, Marcelo reafirmà la seva posició antisindicats, però modificà la seva posició antipartit, ja que Jaime Fernández el convencé sobre la necessitat de crear una organització revolucionària centralitzada però no regida pel centralisme democràtic leninista; també li instà a llegir Gorter i textos del KAPD, favorables al partit però no de tipus bolxevic. Poc després, Marcelo viatjà a París, on discutí amb G. Munis, el principal dirigent de FOR (i antic dirigent de l'ICE i de la SBLE, les organitzacions trotskistes espanyoles en els anys 30); precisament Munis havia escrit en aquesta època els texts *Consciencia revolucionaria y clase para sí*, i *Clase revolucionaria, organización política, dictadura del proletariado*. Convençut sobre aquesta qüestió i ja d'acord amb d'altres (sindicalisme, parlamentarisme, decadència del capitalisme...), Marcelo decidí militar en FOR, a on no l'acompanyà, però, Núñez. Marcelo veié en FOR no un grup polític de l'esquerra tradicional, sinó una agrupació de revolucionaris units per un programa de transformació social, però que rebutjava la disciplina leninista.

Marcelo, doncs, fou durant més d'una dècada militant d'aquesta organització a Barcelona, col·laborant regularment en les seves activitats i en la seva premsa, on s'encarregava de l'apartat de rutina i revolució. El relatiu creixement de FOR durant el 1976-1977 s'aturà pràcticament el 1978, i el grup, com la immensa majoria d'organitzacions obreres, patí un constant procés de pèrdua de militants i de la consegüent "grupuscultització" que menà a una greu crisi interna a mitjans dels anys 80 amb una important escissió; Marcelo no seguí aquesta i continuà militant en el grup, però l'abandonà finalment mesos abans de la mort de Munis el 1989.

Marcelo ja no milità després en cap organització, però no abandonà mai ni les seves conviccions ni la seva aportació a la lluita en la mesura de les seves possibilitats. A començaments del segle XXI, s'incorporà a l'Ateneu Popular, on era vocal i participava força activament en les seves activitats; formava part també del comitè d'edició de les obres completes de Munis, el qual ha editat ja quatre volums d'aquest revolucionari; i participava en l'actualitat en el projecte de digitalització de la premsa de FOR. Col·laborà sempre que fou cridat a explicar la seva experiència: en els documentals *Autonomía obrera*, i *Munis : la voz de la memoria*; en el llibre col·lectiu *Oriol Solé Sugranyes: 40 anys després*; en diferents xerrades en Anònims, de Granollers; en la meua recerca sobre el MIL-GAC... Amb la desaparició de Marcelo, hem perdut un lluitador per l'emancipació de la classe obrera, un gran coneixedor tant de l'experiència fabril dels treballadors com del moviment obrer barceloní de la segona meitat del segle XX, un bon amic i company, i una excel·lent persona. El trobarem a faltar.

Sergi Rosés Cordovilla, abril del 2018